

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/1999 vp

Hallituksen esitys laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 10 päivänä lokakuuta 1999 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 104/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön johtaja Timo Tolvi ja lainsäädäntöneuvos Esko Laurila, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Risto Eerola, oikeusministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö

- lakimies Marketta Rosti, Metsähallitus
- osastopäällikkö Kimmo Korpi, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus
- puheenjohtaja Jouni Yliriesto, varapuheenjohtaja Unto Kultima ja sihteeri Eija Leppäjärvi, Luontaiselinkeinojen liitto
- toiminnanjohtaja Jouni Filppa, Paliskuntain yhdistys
- hallituksen jäsen Ristenrauna Magga, Saamelaiskäräjät
- rahoituspäällikkö Esa Ala-Kantti, Osuuspankkikeskus
- johtaja Antti Huhtamäki, Merita Pankki Oyj.

Lisäksi Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto on antanut kirjallisen asiantuntijalausannon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että porotalouslaki ja luontaiselinkeinolaki kumotaan ja niiden tilalle säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki. Esitys sisältää sekä Euroopan unionin osarahoittamia tukia että kansallisia tukia koskevat säännökset porotalouden ja luontaiselinkeinojen investointien rahoittamisesta ja ohjelmien toteuttamisesta, eri tukimuodoista ja tuen saamisen perusteista. Esityksessä ehdotetaan Euroopan unionin osarahoitusta ja kansal-

lista tukea koskevien säännösten yhtenäistämistä sekä hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistamista ja yksinkertaistamista. Ehdotus sisältää myös päätöksentekoa, muutoksenhakua, täytäntöönpanoa ja valvontaa koskevat säännökset. Laissa mahdollistettaisiin myös rahoitustuen myöntäminen valtioneuvoston asetuksen mukaisesti porojen hätäruokintaa varten.

Laissa otettaisiin huomioon muutokset, jotka aiheutuvat Agenda 2000 -uudistukseen sisälty-

västä EY:n rakennerahastotoiminnan ja yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta.

Ehdotettu laki olisi puitelainen tyyppinen sikäli, että yleisistä perusteista säädettäisiin lain tasolla ja valtioneuvoston asetuksen tasolla säädettäisiin tarkemmin menettelytavoista.

Ehdotetun lain mukaiset tukitoimenpiteet suunnattaisiin pääasiassa jo olemassa olevien porotalous- ja luontaiselinkeinojen elinkelpoisuuden ja toimintaedellytysten parantamiseen. Sen sijaan tukia ei enää suunnattaisi uusien tilojen muodostamiseen maankäyttötoimenpitein.

Ehdotettu laki vastaisi kansallisten tukien osalta asiasisällöltään pääosin nykyisin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tuen saamisen edellytyksiä ehdotetaan kuitenkin eräiltä osin muutettavaksi ja tuen saajien piiriä koskevia rajoituksia poistettaviksi. Tällainen muutos olisi muun muassa se, että tuen saamisen edellytykset määriteltäisiin siten, että tuen saaminen ei riipu harjoitettavan elinkeinotoiminnan muodosta. Tukea myönnettäisiin vain siltä osin kuin on olemassa edellytykset elinkelpoiseen elinkeinotoimintaan.

Tuen piiriin pääseminen edellyttäisi, että tuen saaja asuu poronhoitoalueella tai luontaiselinkeinoalueella. Samalla asumisvaatimuksen osalta ehdotetaan luovuttavaksi nykyisestä tilasidonaisuudesta.

Vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevat nimelliset säännökset ehdotetaan otettavaksi lakiin aikaisempien viittaussäännösten sijaan. Vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn ehdotetaan tehtäväksi eräitä tarkennuksia siten, että velkajärjestely asiasisällöltään vastaa maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa säädettyä, ja siten porotalouden ja luontaiselinkeinojen harjoittajia koskisivat yhtenevät säännökset vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä muiden maatalouden harjoittajien kanssa. Vapaaehtoinen velkajärjestely

on ollut mahdollista maaseutuelinkeinoin mukaisesti tuetuille maatalousyrittäjille jo vuodesta 1993 alkaen, mutta porotalouden ja luontaiselinkeinojen harjoittajille vasta joulukuusta 1998 alkaen. Lakiehdotus mahdollistaisi valtionlainojen lisäksi korkotukilainojen käyttöönottamisen.

Uutena tukimuotona esitykseen sisältyy ehdotus saatavien määräaikaisesta maksuvapautuksesta, jonka perusteella voitaisiin vuoden 2000 aikana myöntää vaikeimmin velkaantuneille elinkeinon harjoittajille maksuhelpotuksia maksamattomien korkojen ja erääntyneiden pääomien osalta ilman, että elinkeinon harjoittajaa siinä vaiheessa tarvitsee muuten saattaa vapaaehtoisen velkajärjestelyn piiriin. Samoin vapaaehtoisia asuntoluottoja voitaisiin vakauttaa korkotukilainoin ja valtiontakauksin. Tuen hakeminen olisi sidottu määräaikaan ja tukea voitaisiin myöntää vain suorituksiin, jotka ovat rästytyneet vapaaehtoisen velkajärjestelymenettelyn puuttumisen aikana eli alkaen 10 päivästä syyskuuta 1993. Toukokuun 1 päivän 1999 jälkeen muodostuneita rästejä ei kuitenkaan enää voitaisi järjestellä.

Aiemmin porotalous- ja luontaiselinkeinoalueissa olleet maan käyttöä ja hankintaa koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäviksi maatalouden kehittämisrahastosta annettuun lakiin.

Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotukset kymmenen eri lain viittaussäännösten muuttamisesta. Lisäksi kolttalakeja ehdotetaan muutettavaksi siten, että kolttalaisten kulttuuri-, tieto- ja muiden palvelujen rahoittaminen olisi mahdollista maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettuja tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Lakien voimaantuloajankohdasta säädettäisiin erikseen asetuksella sen jälkeen, kun EY:n komissio on hyväksynyt muutokset.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta toteaa, että esityksen ensisijaisena

tavoitteena on yhdistää porotaloutta ja luontaiselinkeinojen harjoittamista koskevat rahoitussään-

nökset, koska on tarkoituksenmukaista yhdistää kaksi hyvin pitkälle saman sisältöistä lakia, jotka koskevat pääosin saman ammatin harjoittamista maantieteellisesti samalla alueella. Esityksen perusteluista ilmenee myös, että yhdistäminen on esityksessä ollut pääasiallisesti teknisluonteista sikäli, että valtaosa lakien sisällöstä on ollut yhtenevä. Eroavaisuuksien osalta on pyritty yhdenmukaistamaan menettelymuodot mahdollisimman suurena määrinä. Esityksen tarkoituksena on myös EU-osarahoitteisten ja kansallisten rahoitusjärjestelmien yhdistäminen kokoomalla niitä koskevat säädökset samaan lakiin. Laki koskisi kattavasti kansallisista varoista rahoitettavia sekä Euroopan unionin varoista osaksi rahoitettavia tukia siltä osin kuin näiden toimenpiteiden rahoittamiseen on osoitettu varat maa- ja metsätalousministeriön käyttöön. Laissa otettaisiin myös huomioon muutokset, jotka aiheutuvat Agenda 2000 -uudistukseen sisältyvästä EY:n rakennerahastotoiminnan ja yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta.

Esityksen perusteluista ilmenee lisäksi, että myös tuen saajien piiriä koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi niin, että ne ovat yhtenäiset tukimuodosta riippumatta ja että eräät tarpeettomat rajoitukset poistetaan. Rahoitusehtojen muuttamisen tavoitteena on poistaa vanhentuneet säännökset sekä mukauttaa ehdot vastamaan nykyistä paremmin EU:ssa yleisesti omaksuttuja rahoitusehtoja. Lähtökohtana on, että tuen saamisen ehtojen kannalta keskeinen tekijä on elinkelpoisuuden tarkastelu. Tavoitteena on, että tuen myöntäminen ei olisi riippuvainen harjoitetun yritystoiminnan muodosta.

Esityksen tavoitteena on lisäksi saattaa porotalouden harjoittajat ja luontaiselinkeinon harjoittajat vapaaehtoisessa velkajärjestelyssä samaan asemaan maataloutta harjoittavien viljelijöiden kanssa. Lisäksi esityksellä pyritään helpottamaan elinkeinonharjoittajien velanhoito-ongelmia ja ehkäisemään pakkohuutokauppoja. Tämän toteuttamiseksi ehdotetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakiin sisällytettäväksi vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevat nimenomaiset säädökset aikaisemmin voimassa olleiden viittaussäännösten sijaan. Tavoitteena

on myös saada velkajärjestelyn hallinnointi toteutetuksi mahdollisimman nopeasti. Vastaavat periaatteet ovat voimassa myös maaseutuelinkeinojen rahoituslaissa. Esityksen perusteluista käy ilmi, että luottolaitoksilta kerätyn aineiston perusteella on selvitetty, että porotalous- ja luontaiselinkeinotiloilla on poikkeuksellisen vakavia taloudellisia ongelmia, jotka suurimmaksi osaksi johtuvat elinkeinonharjoittajista itseltään riippumattomista syistä. Tuotteiden hintakehitys ei ole edistynyt odotetusti, ja joillakin alueilla tuotteet ovat vähentyneet huomattavasti. Valiokunta tuleekin ehdottamaan yksityiskohtaisissa perusteluissa lisätoimenpiteitä taloudellisten ongelmien helpottamiseksi.

Asiasisällöltään ehdotettu laki vastaisi pääosin nykyisin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Uutena tukimuotona lakiehdotus mahdollistaisi valtionlainojen lisäksi myös korkotukilainojen käyttöönottamisen. Poro- ja luontaiselinkeinotalouteen voidaan jatkossa myöntää myös korkotukilainoja maaseutuelinkeinojen rahoituslain tapaan.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä esitettävien muutosehdotuksien.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki

3 §. Ehdotuksen 3 §:ssä säädettäisiin lakiehdotuksessa käytettävistä käsitteistä ja määritelmistä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin porotalous- ja luontaiselinkeinotilan määritelmät. Valtioneuvostolla olisi oikeus tarkemmin päättää siitä, mitä porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamiseen soveltuva kokonaisuus käsittää. Kyseinen päätösvalta kuuluu 1.3.2000 lukien valtioneuvoston asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa tarkennettavaksi siten, että valtioneuvoston pää-

töksen sijasta käytetään käsitettä valtioneuvoston asetus.

Valiokunta ehdottaa, että 5 momentissa oleva viittaus perustamissopimuksen liitteeseen II korjataan viittaukseksi liitteeseen I, koska ns. Amsterdamin sopimuksen seurauksena perustamissopimuksen numerointi on muuttunut.

5 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tuen saamisen yleisistä edellytyksistä. Pykälän 4 ja 5 momenteissa on kummassakin säädösten antamista koskevat delegointisäännökset valtioneuvostolle. Molemmat asiat kuuluvat uuden perustuslain mukaisen asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa sanamuotoa täsmennettäväksi. Lisäksi valiokunta ehdottaa 5 momenttiin tehtäväksi muutoksen, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin poiketa vain saman pykälän 3 momentissa tarkoitettua tuensaajan ikää koskevista edellytyksistä. Muutos on perusteltua sen vuoksi, että delegointisäännöksen tulee olla selkeä ja tarkasti rajattu koskemaan vain sellaisia tilanteita, joissa poikkeaminen on perusteltua.

6 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tuen myöntämisen tarkemmista perusteista. Pykälän molempiin momentteihin sisältyy alemmanasteista säädösvaltaa koskeva valtuutussäännös valtioneuvostolle. Tämä valta kuuluu valtioneuvoston asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa valtuutussäännöksen täsmentämistä sen mukaisesti.

7 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi varojen ohjauksesta. Pykälän 2 momenttiin sisältyy valtuutussäännös, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö antaisi lakia ja valtioneuvoston asetusta tarkempia määräyksiä. Koska asia kuuluu ministeriön asetuksenantovallan piiriin, valiokunta ehdottaa valtuutussäännöstä täsmennettäväksi siten, että tarkemmat säännökset annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

16 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi irtaimistotuesta. Pykälän 1 momentissa on maa- ja metsätalousministeriölle ehdotettu annettavaksi valtuutus määrittellä, mitä poronhoidon kannalta

tarpeellista irtaimiston hankintaa voidaan tukea. Valtuutus kuuluu uuden perustuslain säännösten mukaisesti ministeriön asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa täsmennettäväksi siten, että kyseiset säännökset annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuuksista. Pykälän 2 momenttiin sisältyy säännös, jonka mukaan valtioneuvostolla on valtuutus tarkemmin määrätä, milloin vakuuden antaminen on tarpeen. Asia kuuluu uuden perustuslain mukaisesti valtioneuvoston asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa täsmennettäväksi.

31 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoituksista. Pykälän 3 momentissa on viittaus pykälän 1 momenttiin, joka viittaus on virheellinen. Oikea lainkohta, johon viittaus olisi kohdistettava, on saman pykälän 2 momentti. Valiokunta ehdottaa viittauksen korjaamista.

35 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain täytäntöönpanoon osallistuvista viranomaisista. Pykälän 4 momentti on muotoiltu siten, että myös alan neuvontajärjestöt voisivat toimia viranomaisten apuna lain mukaisissa tehtävissä. Koska ei ole tarkoituksenmukaista osaksikaan delegoida viranomaisvaltaa viranomaistahon ulkopuolelle ja koska mahdollisella delegoinnilla olisi erittäin vähäinen merkitys, valiokunta ehdottaa kyseisen delegoinnin poistamista. Tämän lisäksi kyseinen lainkohta sekä pykälän 7 momentti, jotka sisältävät asetuksenantovallan piiriin katsottavien valtuuksien delegoinnin valtioneuvostolle, tulee valiokunnan saaman selvityksen mukaan muuttaa siten, että kyseiset säännökset annettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

37 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valvonnasta. Pykälän 2 ja 3 momentteihin sisältyy sellaiset päätösvaltan delegointisäännökset maa- ja metsätalousministeriölle ja valtioneuvostolle, joiden mukaisen vallan on katsottava kuuluvan uuden perustuslain mukaisen asetuksenantoval-

lan piiriin. Valiokunta ehdottaa kyseisten säännösten muuttamista siten, että niiden perusteella tehtävät säännökset annettaisiin asetuksina.

40 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tarkastusoikeudesta. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muun muassa siitä piiristä, johon tarkastusoikeus voi kohdistua. Kotirauhan piiri on perusoikeus eikä sellaisiin tiloihin tule kohdistaa tarkastustoimia, ellei sellainen ole esimerkiksi epäillyn rikoksen selville saamiseksi tarpeellista. Valiokunta ehdottaakin kyseiseen lainkohtaan lisättäväksi täsmennyksen siitä, ettei tarkastusta tule kohdistaa sellaisiin tiloihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin. Pykälän 4 momenttiin sisältyy valtuutussäännös, jonka mukaan valtioneuvosto voisi antaa tarkempia määräyksiä viranomaisten tarkastusoikeudesta. Säännöksen on katsottava kuuluvan uuden perustuslain mukaisen asetuksenantovallan piiriin, minkä vuoksi valiokunta ehdottaakin sitä täsmennettäväksi tältä osin. Koska tämäkin säännös kytkeytyy kotirauhan piiriin, on siitä tässä laajuudessa säädettävä lain tasolla. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa momenttia muutettavaksi myös siten, että tarkempien säännösten antaminen kohdistuisi vain tarkastuksen tekniseen suorittamiseen.

45 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi takaisinperimisen toimivaltasäännökset. Pykälän 1 momentissa säädetään muun muassa siitä, että valtioneuvosto päättäisi siitä ajasta, jonka kuluessa tuki on perittävä takaisin. Kysymyksessä on uuden perustuslain mukainen asetuksenantovaltuutus, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa tältä osin täsmennettäväksi.

59 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain perusteella maksettavista erinäisistä korvauksista. Pykälän 2 momenttiin sisältyisi maa- ja metsätalousministeriölle annettu valtuus määrätä niistä perusteista, joiden mukaan neuvontajärjestöille maksetaan korvauksia niiden antamista palveluista ja suoritteista. Kysymyksessä on uuden perustuslain mukainen asetuksenantovaltuutus, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa tältä osin täsmennettäväksi.

64 §. Pykälässä ehdotetaan annettavaksi valtuudet antaa erinäisissä tapauksissa tarkempia säännöksiä. Kaikissa kolmessa momentissa on kysymys sellaisten valtuutuksien antamisesta, joiden on katsottava kuuluvan asetuksenantovallan piiriin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa säännöksiä muutettavaksi siten, että kysymyksessä olisi joko maa- ja metsätalousministeriön tai valtioneuvoston asetuksenantovallasta. Lisäksi 3 momentissa olevan valtuutuksen piiriin kuuluisi tarkempien säännösten antaminen muun muassa lainojen ja tukien hoitoon liittyvistä tallennus-, seuranta- ja valvontajärjestelmistä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kyseisiin järjestelmiin saattaa liittyä henkilötietoja, joiden suojasta on säädettävä lain tasolla. Valiokunta pitääkin valtuutusta liian laveana ja ehdottaa lainkohtaa muutettavaksi siten, että tarkempien määräysten antaminen voisi koskea vain kyseisten järjestelmien teknisiä yksityiskohtia.

66 §. Edellä yleisperusteluissa todetun perusteella valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että maksuvapautus koskisi myös niitä lyhennys- ja korkoeriä, joille on myönnetty maksulykkäyksiä 1 päivän marraskuuta 1996 ja 1 päivän toukokuuta 1999 välisenä aikana.

67 §. Edellä yleisperusteluissa todetun perusteella valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että vakauttaminen voisi koskea myös elinkeinonharjoittamiseen liittyvistä lainoista ja maksuista aiheutuneita erityisiä taloudellisia vaikeuksia. Samoin yleisperusteluissa todetun perusteella valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin lisättäväksi maininnan siitä, että luottolaitokset voisivat myöntää korkotukilainaa myös elinkeinonharjoittamisen vuoksi otettujen, tavanomaisin ehdoin myönnettujen kotimaisten pankkilainojen sekä verojen ja muiden kulujen maksamiseen sellaisten luottojen ja maksujen osalta, joiden pääoman tai korkojen rästit ovat syntyneet ennen 1 päivää toukokuuta 1999.

71 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi aikaisemman lainsäädännön soveltamisesta. Edellä

yleisperusteluissa todetun perusteella valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi uuden 2 momentin, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain nojalla vireillä olevat vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevat asiat voidaan kuitenkin käsitellä loppuun uuden lainsäädännön mukaisesti. Samalla valiokunta ehdottaa 5 momentiksi siirtyvän 4 momentin säännösviittausta muutettavaksi. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa myös pykälään lisättäväksi uuden 6 momentin, joka mahdollistaisi maaseutuelinkeinolain takausta koskevien säännösten soveltamisen siltä varalta, etteivät maaseutuelinkeinojen rahoituslain vastaavat säännökset olisi voimassa.

79 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi paliskunnan hallinnassa olevasta rakennuspaikka-alueesta siinä tapauksessa, että paikka on käy-

nyt tarpeettomaksi tai epätarkoituksenmukaiseksi. Ehdotuksen mukaan paikalla olevat rakennukset tulisivat valtion omaisuudeksi, jos niitä ei määräajassa siirretä pois paliskunnan toimesta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan seuraamus saattaisi loukata omaisuuden suoja. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa säännöstä muutettavaksi siten, että työvoima- ja elinkeinokeskus voisi tehostaa siirtämissä päätöstään uhkasakolla ja teettämisuhalla.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 2.—11. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

1.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Määritelmät

Porotaloustilalla ja luontaiselinkeinotilalla tarkoitetaan tässä laissa yhden tai useamman samalle omistajalle tai muulla perusteella tilaa hallitsevalle kuuluvan tilan tai tilanosan muodostama kokonaisuutta. Tilanosalla tarkoitetaan tilan määräosaa ja määräalaa. Porotaloustilana ja luontaiselinkeinotilana voidaan pitää myös rakennuskelpoista kiinteistöä. *Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännök-*

siä siitä, mitä porotalouden tai luontaiselinkeinojen harjoittamiseen soveltuva kokonaisuus käsittää.

(2—4 mom. kuten HE)

Porotalous- ja luontaiselinkeinotalouden tuotteiden jalostuksella ja markkinoinnilla tarkoitetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen *liitteessä I* tarkoitettujen tuotteiden jalostusta tai markkinoille saattamista.

(6—8 mom. kuten HE)

4 §

(Kuten HE)

5 §

Tuen saamisen yleiset edellytykset

(1—3 mom. kuten HE)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää , että muusta kuin tässä laissa tarkoitetun elinkeinotoiminnan harjoittamisesta elinkeinon harjoittajan saamat tulot eivät saa olla valtioneuvoston asetuksella vahvistettavaa määrää suuremmat.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä perusteista, joiden mukaan voidaan poiketa tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetuista tuensaajan ikää koskevista edellytyksistä. (Poist.)

6 §

Tuen myöntämisen tarkemmat perusteet

Valtioneuvoston asetuksella säädetään valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitettujen varojen rajoissa tässä laissa tarkoitettujen tukijärjestelmien käyttöön ottamisesta ja tarvittaessa soveltamisajasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukimuodoista, tuen myöntämisen perusteista, tukien enimmäismäärästä ja sopimukseen perustuvien tukien yleisistä ehdoista. Tuki voidaan eriyttää alueittain.

7 §

Varojen ohjaus

(1 mom. kuten HE)

Maa- ja metsätalousministeriö voi antaa määräyksiä varojen määrällisestä, alueittaisesta, toimialoittaisesta ja kohderyhmittäisestä ohjaamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön antamalla asetuksella säädetään myös tätä lakia ja sen nojalla annettavaa valtioneuvoston asetusta tarkemmat säännökset tämän lain nojalla tuettava rakentamisesta ja vahvistetaan tarvittavilta osin siinä hyväksyttävät kustannukset.

8 ja 9 §
(Kuten HE)

2 luku

Kansallinen rahoitustuki

10—14 §
(Kuten HE)

3 luku

Paliskuntia koskevat erityiset kansalliset rahoitustuet

15 §
(Kuten HE)

16 §

Irtaimistotuki

Paliskunnalle voidaan myöntää irtaimistotukea siirrettävien, poronhoidon kannalta välttämättömien aitojen, sähkö- ja vesihuoltoyksiköiden, teurastamoyksiköiden ja työmaa-asuntojen sekä siitosporojen ja muun maa- ja metsätalousministeriön antamassa asetuksessa tarpeelliseksi katsottaviin, poronhoidon kannalta välttämättömän irtaimiston hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin.

(2 mom. kuten HE)

4 luku

EU-osarahoitteiset maaseudun kehittämistoimenpiteet

17 ja 18 §
(Kuten HE)

5 luku

Rahoitusjärjestelmät

19 §
(Kuten HE)

20 §

Vakuudet

(1 mom. kuten HE)

Jos muun kuin lainaan liittyvän tuen hakijana on muu kuin julkisoikeudellinen yhteisö, voi tuen myöntävä viranomaisvaatia tältä tarvittaessa vakuuden. Tuen myöntävä viranomaisvaatii vakuuden muodosta. *Valtioneuvoston asetuksella säädetään* tarvittaessa tarkemmat määräykset siitä, milloin vakuuden antaminen on tarpeen.

21—29 §
(Kuten HE)

6 luku

Velkajärjestelyt30 §
(Kuten HE)

31 §

Vapaaehtoisen velkajärjestelyn rajoitukset

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jos lainansaaja on lopettanut elinkeinon harjoittamisen, voidaan maksuvapautus 2 momentissa säädetyn estämättä kuitenkin myöntää, jos:
(1—3 kohta kuten HE)
(4 mom. kuten HE)

32—34 §
(Kuten HE)

7 luku

Viranomaiset ja seuranta

35 §

Viranomaiset

(1—3 mom. kuten HE)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tämän lain mukaisissa tehtävissä käytetään apuna muitakin viranomaisia kuin maatalousviranomaisia (*poist.*)

(5 ja 6 mom. kuten HE)

Luonnonolosuhteista johtuvaa porojen hätäruokintaa koskevan 11 §:n 7 kohdan ja 16 §:n 2 momentin mukaisen tuen käyttöönottamisesta säädetään *valtioneuvoston asetuksella*.

36 §
(Kuten HE)

37 §

Valvonta

(1 mom. kuten HE)

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että valvonnassa käytetään apuna työvoima- ja elinkeinokeskuksia tai muun hallinnonalan viranomaisia edellyttäen, että tehtävistä ja niiden laajuudesta sovitaan erikseen maa- ja metsätalousministeriön ja asianomaisen ministeriön välillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarkemmin säätää muulle yritykselle kuin varsinaista maatilataloutta harjoittavalle maatilalle myönnettävän valtiontuen kertymän valvonnasta.

38 ja 39 §
(Kuten HE)

40 §

Tarkastusoikeus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tarkastajille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn tai muulla vastaavalla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineistoa, sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastus voi käsitellä valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuen saajan kotieläinrakennukset, viljelmät, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot, myynti-

ja markkinointitilat sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksenä olleet olosuhteet. Tarkastus voi koskea sekä varsinaista tuen saajaa että tuen välittäjää. *Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.*

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua tarkastuksen teknisestä suorittamisesta.

(5 mom. kuten HE)

41 ja 42 §
(Kuten HE)

8 luku

Takaisinperintä

43 ja 44 §
(Kuten HE)

45 §

Takaisinperimisen toimivalta

Maa- ja metsätalousministeriö päättää myöntämiensä tukien takaisinperimisestä ja niiden maksamisen lakkauttamisesta. Muutoin tuen takaisinperimisestä ja maksamisen lakkauttamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. *Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää siitä ajasta, jonka kuluessa tuki on perittävä takaisin. Tuen takaisinperimiseen ei saa ryhtyä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.*

(2 mom. kuten HE)

46—53 §
(Kuten HE)

9 luku

Tiedoksianto ja muutoksenhaku

54—57 §
(Kuten HE)

10 luku

Erinäiset säännökset

58 §
(Kuten HE)

59 §

Korvaukset

(1 mom. kuten HE)

Neuvontajärjestöille *suoritettavien maksujen perusteista säädetään tarvittaessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella*. Milloin kysymys on yksittäistapauksia koskevista valvontaan ja takaisinperimiseen liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä ja sen alaisia viranomaisia korvauksetta.

60—63 §
(Kuten HE)

64 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tätä lakia tarkemmat säännökset Euroopan yhteisön asetuksissa jäsenvaltion päätettäväksi jätetyistä seikoista.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa lakia ja valtioneuvoston asetusta tarkemmat *asetukset* tuettavien toimenpiteiden hyväksyttävistä kustannuksista, tuettavien kokonaisinvestointien enimmäismääristä, hankkeen ja toimenpiteen toteuttamisajasta, tuen siirtämisestä sekä tarvittavien maksuvalmius-, kannattavuus- ja muiden laskelmien, maaseutuyritysten kehittämissuunnitelmien sekä velkajärjestelysopimusten laatimistavasta. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa niin ikään *velkakirja-*, hakemus-, sopimus- ja päätöskaavat sekä määrää hakijan omakustannusosuuden velkajärjestelysuunnitelmasta ja antaa tarkemmat määräykset kustannusten korvaamiseen liittyvistä menettelytavoista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa myös tarkempia määräyksiä tuen

hakemis- ja myöntämismenettelystä sekä maksamismenettelystä tai lainojen ja tukien hoitoon liittyvien tallennus-, seuranta- ja valvontajärjestelmien teknisistä yksityiskohdista .

65 §
(Kuten HE)

11 luku

Määräajan voimassa olevat tuet

66 §

Elinkeinotoiminnasta ja asunnon hankkimisesta aiheutuneiden valtion saatavien määräaikainen maksuvapautus

(1 mom. kuten HE)

Määräaikainen maksuvapautus voidaan toteuttaa myöntämällä erääntyneiden lyhennysten ja korkojen suorittamisesta maksuvapautusta. Luoton pääoman osalta maksuvapautuksen määrä voi olla kuitenkin enintään 40 prosenttia erääntyneestä lyhennyksen määrästä ja korkojen osalta maksuvapautuksen määrä voi olla enintään 80 prosenttia. *Edellä mainittu koskee myös niitä lyhennys- ja korkoeria, joille on myönnetty maksulykkäyksiä 1 päivän marraskuuta 1996 ja 1 päivän toukokuuta 1999 välisenä aikana.*

(3—5 mom. kuten HE)

67 §

Määräaikainen maksuhelpotus korkotukilainana ja takauksena

Porotalouden ja luontaiselinkeinon harjoittajien luottolaitosten myöntämistä vapaarahoitteisista asuntolainoista ja elinkeinon harjoittamiseen liittyvistä lainoista sekä niihin liittyvistä maksuista aiheutuneiden erityisten taloudellisten vaikeuksien vakauttamiseksi voidaan myöntää valtion varoista korkotukea ja valtioneuvoston 31 päivään joulukuuta 2000 mennessä saapu-

neiden hakemusten perusteella siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Luottolaitokset voivat myöntää korkotukilainaa omaa asuntoa ja elinkeinon harjoittamisen vuoksi otettujen, tavanomaisin ehdoin myönnettyjen kotimaisten pankkilainojen sekä vero- ja muiden kulujen maksamiseen sellaisten luottojen ja maksujen osalta, joiden pääoman tai korkojen rästit ovat syntyneet ennen 1 päivää toukokuuta 1999.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

68 §
(Kuten HE)

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

69 ja 70 §
(Kuten HE)

71 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

(1 mom. kuten HE)

Ennen tämän lain voimaantuloa porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain nojalla vireillä olevat vapaaehtoista velkajärjestelyä koskevat asiat voidaan kuitenkin käsitellä loppuun uuden lainsäädännön mukaisesti. (Uusi)

(3 ja 4 mom. kuten HE:n 2 ja 3 mom.)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa menettelytapoja koskevia 1—4 momentissa tarkoitettua lainsäädännöstä poikkeavia säännöksiä. (HE:n 4 mom.)

Ennen maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999) voimaan saattamista 67 §:n 3 momentin mukaiseen valtioneuvoston päätökseen voidaan soveltaa maaseutuelinkeinolain (1295/1990) 7 lukua soveltuvin osin. (Uusi)

72—78 §
(Kuten HE)

79 §

Rakennuspaikka

Paliskunta, joka porotilalain mukaisella hallintaoikeudella hallitsee rakennuspaikka-aluetta, voi työvoima- ja elinkeinokeskuksen lupapäätöksellä vaihtaa sijainniltaan epätarkoitukseenmukaisen tai sijainniltaan tarpeettomaksi käyneen rakennuspaikka-alueen Metsähallituksen osoittamaan porotalouden kannalta soveliaa-

seen paikkaan. *Paliskunnan on siirrettävä omistamansa rakennukset alueelta kahden vuoden kuluessa työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätöksestä lukien. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi tehostaa päätöstä uhkasakolla tai teettämishallalla, siten kuin niistä uhkasakolaissa (1113/1990) säädetään .*

80 §
(Kuten HE)

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Kalli /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Esa Lahtela /sd
jäs.	Nils-Anders Granvik /r	Eero Lämsä /kesk
	Pertti Hemmilä /kok	Pertti Mäki-Hakola /kok
	Matti Kangas /vas	Olli Nepponen /kok
	Tapio Karjalainen /sd	Erkki Pulliainen /vihr
	Marja-Leena Kemppainen /skl	vjäs. Esko-Juhani Tennilä /vas
	Katri Komi /kesk	Pekka Vilkuna /kesk.
	Jari Koskinen /kok	